

دیوان عدالت اداری

کلاسسه پرونده: ه ع / 96/400

موضوع: ابطال ماده 54 آئین نامه اجرایی ماده 219 قانون مالیاتهای مستقیم

تاریخ تنظیم گزارش: 05 اسفند 1396

هیات تخصصی اقتصادی ، مالی و اصناف

* شماره پرونده : ه ع / 96/400 دادنامه : 324 تاریخ : 30/11/96

* شاکی : موسسه محلاتی و همکاران

* طرف شکایت : دفتر امور حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور

* موضوع خواسته : ابطال ماده 54 آئین نامه اجرایی ماده 219 قانون مالیاتهای مستقیم

* متن مقرر مقرر شکایت

ماده 54 در اجرای بند الف ماده 59 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده 219 « قانون » کلیه بخشنامه ها ، دستورالعمل ها و رویه های اجرایی که توسط « سازمان » جهت اجرای « قانون » مقرر می شود برای کلیه واحدهای تابعه « سازمان » ماموران مالیاتی و مؤدیان لازم الاتباع است.

* دلایل شاکی برای ابطال مقرر مقرر شکایت

شاکی با استناد به ادله ذیل درخواست ابطال مقرر مقرر شکایت را دارد، براساس ماده 54 آئین نامه اجرایی ماده 219 قانون مالیات های مستقیم ، کلیه بخشنامه ها و سازمان امور مالیاتی برای کلیه واحدهای تابعه سازمان (از جمله هیات های حل اختلاف) لازم الاتباع است ، مفهوم این ماده با استقلال اعضای هیات در اخذ تصمیمات که در تبصره 2 ماده 244 قانون مالیات مستقیم بدان اشاره شده است منافات دارد، این ماده صرفاً اداره امور هیات های حل اختلاف و مسئولیت تشکیل جلسات هیات را برعهده سازمان امور مالیاتی می داند نه بیش از این را.

همچنین متن مورد اعتراض با مفاد اصل 170 قانون اساسی که استقلال قضات در اخذ تصمیمات را بیان می دارد در تضاد است، بموجب این اصل قاضی می تواند از اجرای مصوبات خلاف قانون و شرع و خارج از حدود اختیارات خودداری کند. حال آنکه مقرر مقرر شکایت این اختیار را از اعضای هیات های حل اختلاف گرفته و آنان را در هر صورت مکلف به پیروی از مصوبات سازمان امور مالیاتی کرده است.

* خلاصه مدافعات طرف شکایت

مدافعات شاکی بدین شرح است :

ادعای شاکی مبنی بر اینکه ماده (54) آئین نامه موضوع ماده 219 قانون مالیات های مستقیم بر خلاف اصل 170 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است موضوعیت ندارد زیرا اولاً قضات دادگاه ها بعنوان مراجع قضائی رسیدگی به دعاوی و شکایات که تحت نظر قوه قضائیه می باشند مخاطب صدر اصل یاد شده بوده و تعمیم آن به نمایندگان عضو هیات های حل

اختلاف مالیاتی که بخشی از بدنه قوه مجریه می باشند، محمل قانونی ندارد و ثانیاً در قسمت اخیر اصل مذکور، مرجع صلاحیت دار برای تشخیص ضرورت ابطال تصویب نامه ها و آئین نامه های دولتی، صراحتاً دیوان عدالت اداری عنوان شده است. براساس همین اصل و نیز بند 1 ماده (12) قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری، رسیدگی به شکایات نسبت به مصوبات و بخشنامه های سازمان امور مالیاتی و درخواست ابطال آن ها در صلاحیت اختصاصی دیوان عدالت اداری است. بنابراین هیات های حل اختلاف مالیاتی، در صورتی می توانند تصویب نامه یا آئین نامه های سازمان امور مالیاتی را به علت مخالفت آن با قانون و یا شرع، اجرا نمایند که حکم ابطال آن از دیوان عدالت اداری صادر شده باشد، فارغ از این که برخی از حقوقدانان در مورد نحوه اجرای صدر اصل یادشده نیز همین دیدگاه را قائل می باشند.

با دقت در مفاد و روح قوانین موضوعه چنین بر می آید که بر خلاف برداشت شاکی، تصویب ماده (54) آئین نامه اجرایی ماده 219 قانون مالیات های مستقیم، نه تنها مخالفتی با قوانین موضوعه ندارد و در حیطه صلاحیت های قانونی مرجع تصویب کننده آن صادر گردیده است، بلکه اقدامی در جهت اجرای صحیح امور در چارچوب قوانین موضوعه می باشد. لذا باتوجه به مطالب معنونه و منطبق ماده (84) قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری، تقاضای رد خواسته شاکی را دارد.

*رای هیات تخصصی اقتصادی، مالی و اصناف دیوان؛

با مذاقه در اوراق و محتوای پرونده، بر مبنای ماده 219 قانون مالیات های مستقیم، «تشخیص در آمد مشمول مالیات و تعیین مالیات موضوع این قانون بر عهده ماموران تشخیص مالیات است که طبق مقررات این قانون صلاحیت رسیدگی های فنی، تخصصی، اداری و تشخیص را خواهند داشت.

و به موجب بند (الف) ماده 59 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران «به دولت اجازه داده می شود به منظور افزایش کارایی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی موجود و هم چنین تمرکز کلیه امور مربوط به اخذ مالیات، سازمان امور مالیاتی کشور را بصورت یک موسسه دولتی و زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایجاد کند. با ایجاد این سازمان کلیه اختیارات، وظایف، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات موجود وزارت امور اقتصادی و دارایی که در معاونت امور مالیاتی و بخشها و حوزه های مالیاتی به کار گرفته می شوند به این سازمان منتقل می گردد. تشکیلات سازمان مذکور و آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیات وزیران می رسد» نظر به این که ماده 54 آیین نامه اجرایی مورد شکایت در اجرای قوانین یادشده و شیوه های اجرایی آن بوده لذا اخلاف قانون و خارج از اختیار نبوده به استناد بند (ب) ماده 84 قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب 1392 رای به رد شکایت صادر و اعلام می کند، رای صادره ظرف مدت بیست روز از سوی ریاست ارزشمند دیوان یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان قابل اعتراض است.ح

دکتر زین العابدین تفوی

رئیس هیات تخصصی اقتصادی، مالی و اصناف

دیوان عدالت اداری